

ТОВА СА ТЕ, МАЛКА ЧАСТ ОТ ХОРАТА, КОИТО ИЗГРАЖДАТ ОБРАЗА
НА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ТЯ СЪЩЕСТВУВА ЗАРАДИ ТЯХ!
ТЕ ЗАСЛУЖАВАТ ДА ИМ СЕ ПОКЛОНИМ В ЧЕСТ НА ТЕХНИЯ
МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН - 3 ДЕКЕМВРИ!

Куряжк

Списание за социални права и интеграция • Година XXII • Брой 11 • ноември 2013 г. • Цена 0.50 лв

АКЦЕНТ

ХОРАТА

Акцент

ПОКЛОН ПРЕД УСИЛИЯТА НА НАЦИОНАЛНО
ПРЕДСТАВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА И ЗА
ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ И НА ТЕХНИТЕ СТОТИЦИ
ДОБРОВОЛЦИ ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ В ОБЩЕСТВО-

3

Добрите вестии идват с Кураж

4 - 17

Кореспондентите ни от Разград, Кубрат, Исперих, Пазарджик, Пловдив, Велико Търново, Долна баня, Мездра, Враца, Сопот, Бургас, Поморие, Елхово, Ямбол, с. Черно море и Рудник, Монтана разказват за интересни събития и пътешествия в страната и чужбина.

Нови възможности

Трансграничен проект създава повече възможности
за хората с увреждания - *Радослав Няголов* 18 - 19

Стартираме със «СТАРТ» - *Симеон Влахов* 20 - 23

Създаване на интернет общество ... - *Димитър Андонов* 23 - 24

Панаир-изложба на продукти и услуги
на 10 социални предприятия - *Соня Симеонова* 24 - 25

Личности

Малко хумор, малко романтизъм и много човештина... 26 - 28

И по другите пътища има много любов 29

Йордан Леонов - майстор на красиви гоблени - *Радка Златева* 30 - 31

Жизненост - *Светломир Киров* 31 - 32

Преглед на регионалната преса

33 - 35

Вестник «Марица» - Пловдив

Литературен клуб

Представяме поетесата Лидия Чолакова - *Иван Димитров* 36 - 38

За свободното време

39

Зиг - Заг - кръстословица - *Иван Манчев*

Покана за концерт

ПОКОЛОН ПРЕД УСИЛИЯТА НА НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА И ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ И НА ТЕХНИТЕ СТОТИЦИ ДОБРОВОЛЦИ ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ В ОБЩЕСТВОТО!

И всеки път в навечерието му се определя мотото на този ден от институциите, които определят глобалните политики и послания. Всеки по своему се вслушва в тези послания и по своему моделира проявите си. И в България правим така. Дали ще изброим в десетина точки искания за повече равнопоставеност в обществото и ще ги връчим на съответния министър-председател, дали ще организираме протестно шествие и митинг с атрактивни речи, дали ще накараме видни политици да седнат в инвалидни колички и да им гледаме сеира как ще прескачат дупките и бордюрите, или ще пуснем безръки и безкраки виртоузи на волана да покажат че са истинска конкуренция за всяко рали... А, да, тогава се сецат и медиите за хората с увреждания и изтърпават по една пресконференция, на която най-важното е да се отговори колко са фалшивите инвалиди у нас...

А колко е фалшивото добротворство и добронамерство? Във времето се измерва от избори до избори...

Е, има и много неща, които се свършиха през всичките тези мандати от началото на демокрацията, но благодарение и на усилията, полагани от национално представените организации на и за хората с увреждания и техните стотици доброволни сътрудници. Те никога не забравят - и няма да забравят!

- посланията и постулатите, диктувани от институциите, определящи глобалните политики спрямо хората с увреждания. Затова се постигна хармонизиране на нашите закони с тези на Европейския съюз, затова се работи вече и за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания...Ето защо нека да посветим на тях поредния 3 декември! Нека да им признаем последователното, конструктивно и активно участие в работата на консултативния орган към Министерския съвет - Националния съвет за интеграция на хората с увреждания. Нека да им признаем извоюваната позиция и пред Президента на Република България. Нека да им признаем и авторитета, заслужен с много работа в международните структури – европейски и световни. Борим се за същото и тук. Затова да повторим: ... Всъщност мотото се намира на последната корица на списанието – в куплетите на един поет...Поклон пред хората, които не превиват врат и не униват! ■

Мотото на идващия 3 декември е...

РЕГИОН РАЗГРАД

Светломир КИРОВ

ПОРЕДИЦА ОТ СРЕЩИ НА РЪКОВОДСТВОТО НА РО НА СИБ - РАЗГРАД С ОБЩИНСКИ УПРАВИ В ОБЛАСТТА

Приоритет в работата на УС на РО на СИБ в Разград е доброто сътрудничество и взаимодействие с общинските управи в областта. Доказателство за това са поредицата от срещи на нейния председател Радослав Няголов със заместник-кмета на община Разград Ценка Таракчиева, кмета на община Цар Калоян – Ахмед Ахмедов и неговия заместник и със заместник-кмета на община Кубрат - Снежана Георгиева. На тях присъстваха и председателят на ОО на СИБ в град Цар Калоян М. Косева и председателите на дружествата в Цар Калоян - Сание Салимова и в Кубрат - Павел Павлов.

На тези срещи бяха разгледани редица въпроси, свързани с клубните бази, осигуряването на щатни бройки към клубовете и други. В резултат на това беше осигурен 10-годишен договор за наем на клубната база в Разград. Предстои да бъде предоставено помещение за хората с увреждания в Цар Калоян. Съгласувано с бюрата по труда в Разград и Кубрат бяха осигурени 6 работни места за хора с увреждания с 2-годишен трудов договор. Те вече започнаха работа в клубовете в Разград и Кубрат и в селата в Кубратска община - Бисерци, Севар, Беловец и Мъдрено. Амбициите на ръководството на РО на СИБ е това да се случи и в останалите клубове в Разградска област. ■

КУБРАТ

ПЕСНИ, НАГРАДИ, ЕНТУЗИАЗЪМ

Вокалната група за обработен фолклор при дружеството на СИБ в Кубрат отбеляза своята 9-годишнина.

Създадена е през есента на 2004 г. по инициатива на тогавашния председател на дружеството М. Ангелова и група ентузиасирани жени с художествен ръководител Елена Костова. Година по-късно вокалната група започва съвместна работа с оркестър «Славяни» при НЧ «Св.Св. Кирил и Методий - 1891»

в града с художествен ръководител Гинка Денчева. Под нейно ръководство групата участва отначало в местни, а след това и в редица общински, областни и национални прегледи и фестивали. Незабравими ще останат участията във фестивалите в Балчик и Перник, в прегледите на пенсионерската художествена самодейност в Разград, София, Троян (Беклемето) и други. За успешните ѝ изяви говорят многото награди, плакети и грамоти. Но най-голяма награда си остават овациите и аплодисментите на публиката - със своите изпълнения тя топли душите и сърцата на своите слушатели.

Групата има подкрепата на община Кубрат в лицето на кмета Ремзи Халилов и на спонсорите Люtfи Дахилов, Христо Милев и други. Да ѝ пожелаем още дълго да радва хората със своите изпълнения. ■

ИСПЕРИХ

Ангел НИКОЛОВ

Незабравими дни край морето

В последните летни дни 15 души от организацията на СИБ в Исперих, водени от своя председател Нихат Хабил, почиваха в общинската станция на морето в курорта „Св. Константин и Елена“. Там чества рождения си ден 87-годишният Георги Ръбачев, той почерпи и получи хубави подаръци и поздравления от групата. За прехраната се погрижиха най-добрите кулinari – Виолета Георгиева и Тодор Денев. Всички ще помнят дълго тези прекрасни летни дни. ■

ПАЗАРДЖИК

БРАЙЛОВА МАШИНА ПОЛУЧИ УЧИЛИЩЕТО В ДРАГИНОВО

Нена БИВОЛАРСКА

Уредът е необходим за работата на две деца с нарушено зрение. Купен е с пари по европроект, въдеще машината може да бъде полезна и на други училища, в които се обучават такива малчугани. С техника и оборудване за дидактичните кабинети за деца със специални образователни потребности бяха зарадвани общо 8 учебни заведения във Велинградско. Педагози от общината са обучени за тази работа от лектори на Югозападния университет «Неофит Рилски». В общината има над 70 ученици с различни по вид и степен увреждания. Повечето посещават масовите чилища, както и специализираното помощно училище „Драган Манчов“ в общинския център. ■

РЕГИОН ПЛОВДИВ

Стефан СТОЙЧЕВ

Хотел „Диана“ в местността „Хижа Здравец“ в Родопите за поредна година прие инвалидите от Пловдивски регион за емоционалния им спортен празник. Повече от 90 души взеха участие в традиционната проява, водеща началото си от 1995 година.

Представителите на пловдивските организации на СИБ „Надежда за достоен живот“ и Общинските организации в Пловдив, Сопот, Карлово, с. Градина, К а л о я н о -

во, Ръжево Конаре и Перушица се състезаваха в дисциплините: хвърляне топка в кош, лицеви опори, садене на картофи, дартс, теглене на въже, кегелбан, тласкане гюле, вдигане на гири, коремни преси. Последва официална, вечеря, която започна с награждаване на първенците в отделните видове спорт. Имаше и специално подготвена програма от самите участници. А на следващия ден се проведе семинар с ръководителите на организациите за новостите в нормативните документи и справки.

Впечатляваща беше перфектната подготовка и самото провеждане на спортния празник от

- Смиляна запрянова - координатор и председател на РО на СИБ - Пловдив. Участниците бяха извозвани с леки автомобили срещу заплащане от организаторите, а престоят в хотела беше на преференциални цени. Посрещнали първия сняг с усмивки и закачки, участниците отпътуваха към родните си места. ■

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Елена ДИМИТРОВА

ХУБАВА ЕКСКУРЗИЯ

В края на септември група от организацията на СИБ от Велико Търново направи хубава екскурзия. Най-напред минахме през Батак и го разгледахме, а вечерта пристигнахме във Велинград. На другия ден посетихме Банско и разгледахме къщите-музеи на Вапцаров, на Паисий Хилендарски, на Неофит Рилски и други интересни обекти. После отново се върнахме във Велинград и мнозина успяха да се потопят във вълшебните изворни води на града. А за да са по-приятни вечерите ни, се погрижиха Станислав Добрев като диджей и Иван Русев, който пях и свири до късно.

Благодарни сме на Йотка Вълева – председател на РО на СИБ във Велико Търново - за прекрасната екскурзия! ■

ДОЛНА БАНЯ

Светла СТОИМЕНОВА

Сдружението на хората с увреждания «Венетица» към СИБ в Долна баня проведе среща, посветена на две важни дати от нашата история – Деня на съединението и Деня на независимостта на България. Този път домакини ни бяха стопанката на Вилно селище „Кедър“ – Антоанета Попова и нейният екип. Не за първи път енергичната бизнес-дама с дългобански корени става наш спомоществувател. Благодарим ѝ за подкрепата!

Денят на възрастните хора – 1 октомври, също препълни с хора клуба на сдружението. Вълнуващите думи на председателката Стоянка Стринска бяха свързани не само със статистиката за броя им, а и с необходимостта от уважение и защита. Фактът, че на този ден отбелязваме християнския празник Покров Богородичен – също е знаменателен. Връчени бяха специалните „грамоти на признателност“, с които ръководството удостоява най-активните свои членове. Тази година това бе 90-годишната Еленка Христова, която поздрави присъстващите. Думи на признателност към възрастните хора отправиха в рима, проза и песен Л. Иванчева, Д. Кантарджиева, Й. Клисурова.

Още на следващия ден бяха раздадени 240 пакета с хранителни продукти, предоставени от Община Долна баня и от ръководството на сдружението.

ЕСЕННИ СЪБИТИЯ

Традиция е да поднасяме своята признателност и към българските народни будители. Тази година това бяха част от нашите учители – пенсионери.

Един от тях е досегашният директор на Професионалната гимназия „Христо Ботев“, с 22-годишен директорски стаж Г-жа Александра Драганова е дългогодишен учител и зам.директор на СОУ „Неофит Рилски“, а Екатерина Велчева, Георги Цветанов, Стоянка Стринска и Соня Костова са наши членове и любими учители на поколения дългобанци. Те бяха поздравени със стихове.

Последваха чудесната рецитация на Вазовото стихотворение „Раковски“ от Александра Драганова, силните думи на г-н Владимир и спомените на Георги Цветанов. Лиляна Иванчева припомни делото на патрона на нашето училище – Неофит Рилски, а цялостен поглед върху духовното ни развитие, направи Мария Георгиева.

Гостите получиха като скромен дар химикалка и специално подготвена визитка, посветена на празника и 10-годишния ни юбилей. Съвсем естествено се заредиха и песните...На дългобанските хора на духа дължим 162 годишното си светско образование, 143 годишната ни черква и 115 годишното ни читалище.

За тях е нашият поклон! ■

МЕЗДРА

**Камелия
ПЕТКОВА****Вълнения
в Родопите**

На пътешествие към магнетичната планина Родопи се отправи група от 41 човека - наши и членове и членове на клуб «Железничар» в града ни. Пътуването беше приятно, а ние бяхме изпълнени с тръпката на неизвестното, заредени с очакване за красиви мигове на местата, които планирахме да посетим. И очакванията ни се оправдаха напълно още щом стъпихме на скалния феномен «Каменната сватба». Очарованието нарасна, когато се настанихме в манастира на отец Боян Саръев «Успение Богородично» в Кърджали, където имяхме планирани нощувки. Вечерта имяхме среща с членове на РО на СИБ - Кърджали начело с г-жа Шенай Бекир в най-красивата механа, която сме виждали - «Родопчани». Вероятно хиляди пъти сте чели от тези страници колко приятна е била срещата между членовете на две организации на СИБ, но повярвайте ми, тази среща беше толкова весела и изпълнена с вълнуващи моменти, че ще я помним винаги.

На другия ден ни очакваше «Перперикон» Осемхилядната история на свещения древен град с олтара на Дионис ни гледаше отвисоко и ни примамваше с мълчаливата си красота да го изкачим. Да, изкачихме го и се докоснахме до древността! И с никакви думи не мога да опиша това, което почувствахме, виждайки прорицалището, където са направени две велики предсказания...

Посетихме и «Каменните гъби», които не стават за хапване, но пък не можехме да им се нагледаме. За завършек на невероятните си изживявания отидохме до монумента на Света Богородица в Хасково, който е вписан в книгата на Гинес за най-висока статуя на Девата с Младенеца. Завърнахме се у дома доволни и щастливи, че отново посетихме прекрасни места и вече чертаем нови планове. ■

ВРАЦА

Галина ГАНОВА

Седянка със сладка раздумка

Седянката организира Жасмина Баръмова в Посетителския център за хора с увреждания във Враца. В ранния следобед пристигнаха жени с ръкоделия: една заплете чорапи за предстоящата зима, друга кършеше пръсти над красиви дантелени кошнички на една кука, трета шиеше гоблен... Тема на разговор бяха и оригинални рецепти за туршии от кулинарно списание, които дамичките решиха да приготвят и опитат в една от следващите срещи. За съжаление първата «седянка» бе уважена само от един мъж. «Инициативата е за всички членове на организацията. Докато ние се занимаваме с ръкоделие, мъжете могат да поиграят на карти или на табла. Важ-

но е да се сплотява колективът, да избягаме от скуката на мрачните зимни дни, да намерим съпричастност към проблемите си и да се чувстваме сред приятели» – коментира Баръмова.

За изненада на присъстващите, седянката завърши с посещение

на «Шекспир – избрани съчинения». Билетите за комедията бяха доставени в Посетителския център от Драматично-куклен театър – Враца, благодарение на щедър спонсор. ■

БЛАГОДАРНОСТ

За Световния ден на възрастните хора ние, от клуба на инвалидите и пенсионерите в с. Шереметя, област Велико Търново, отново се събрахме и дори отбелязахме юбилеите на много от нашите членове, които бяха поздравени от кметския наместник г-н Пламен Петев. И отново имаше чудесна трапеза, за която се погрижи и нашият клуб, и – не за пръв път! – нашата спонсорка Поля Иванова – управител на заведение в селото ни. Благодарим ѝ от сърце, пожелаваме ѝ здраве и успех в бизнеса! Надяваме се, че и в бъдеще тя ще ни подкрепя.

Балкански пътешествия

СОПОТ

ЕКСКУРЗИЯТА ДО РУМЪНИЯ

за хора от организацията на СИБ с председател Иванка Врачева осъществихме в средата на септември. Първият град от програмата ни беше Букурещ, но преди да стигнем дотам спряхме първо пред „Национален музей на селото“ с площ от 3 акра. Видяхме интересни селски къщи с конусни покриви от слама, наредбата вътре в тях и околността – езеро, воденица, тепавица и др. инструменти, свързани със занаятите. После спряхме в Синая в замъка Пелеш, построен от първия крал Карол I през 1866 г. в неоренесансов стил. В него има 160 стаи, обзаведени с барокови мебели, има оръжейни сбирки и други красиви експонати. След

замъка кралят построил манастира „Св. Богородица“ – него също разгледахме. Интересна архитектура, красиви полилеи

вътре и две много хубави икони на Божията майка – позлатена и посребрена. Третият обект беше замъкът на граф Влад Цепеш Дракула, построен най-напред от дърво през 1212 г. и по-късно – през 1377 г. - граф Драку-

ла го построил в сегашния му вид. Авторът на книгата за него Брам Стокар го описва като много жесток, кръвожаден вампир, който затварял жертвите си в подземията на замъка и ги измъчвал...

Най-после спряхме и в Букурещ, пред парламента. Тази сграда е забележителна с големината и с красотата си. Построен е от Чаушеску върху изринат хълм на две нива – над и под земята с височина съответно 86 и 93 метра. Това е най-скъпата сграда в Румъ-

► Балкански...

ния и е втора по големина след Пентагона. Всички постройките наоколо били съборени и са построили пететажни блокове в стила на Парламента. Един от булевардите е наречен Шанс Д'Елизе и е с 41 фонтана. Всичко това е било направено с много пари, смъкнати от гърба на народа, който по-късно го екзекутира...

Навръщане разгледахме интересни обекти и в Русенско – скалната църква в Иваново, Басарабовската и старобългарската крепост Червен.

Тези незабравими впечатления

ще ни вълнуват до края на живота ни.

Освен проведените досега пет големи и много по-малки екскурзии, нашата организация води и активен културен живот, който също ни вълнува и оставя дълбоки следи в нашето всекидневие. Всяка сряда следобед се събираме не седянка, на приказка или за беседи на актуални теми, в които ни помага В. Василев, бивш учител. В. Данчев, член на УС на организацията, се изявява пък като екскурзовод...Всичко това ни помага да забравим проблемите си и да се чувстваме наистина пълноценни хора. ■

РЕГИОН БУРГАС

Живка ВЕЛИКОВА

За членовете от общинските организации на СИБ от Карнобат и Обзор направихме една чудесна **ЕКСКУРЗИЯ ДО ОХРИД – МАКЕДОНИЯ** през първата половина на октомври. Пътном посетихме музея в Панагюрище, където изживяхме много вълнения пред Панагюрското златно съкровище. И на 11 октомври вече бяхме в Охрид, който ни посрещна със слънчева есенна усмивка. Първите ни впечатления: просторен булевард, зелени улици, спокойни, лъчезарни хора...

С помощта на екскурзовод разгледахме Самуиловата крепост, Амфитеатъра, старинните къщи и църкви. Сякаш усетихме и мъдростта на Охридската Климентова школа...Посетихме и църквата с мощите на Свети Наум в парка „Галичица“. Измихме си очите със светена вода, пихме от изворите на хубавата Биляна, разходихме се и с кораб по Охридското езеро – отсреща беше албанският бряг, от другата страна - резиденцията на Тито, а в чистите езерни води плаваха гларуси и корморани. ►

► Последната ни вечер премина с песни и танци на жива македонска музика заедно с гостоприемни хора. Затова сме благодарни на ръководствата си за чудесната организация на екскурзията и възнуващите преживявания. Благодарим и на спонсора ни от Обзор, който осигури голяма част от средствата за нашата екскурзия. ■

ПОМОРИЕ

Желязка ДИМИТРОВА

СРЕЩА С ПРИЯТЕЛИ ОТ ЯМБОЛ

На 21.10. 2013 г., група от 35 души на ОО на СИБ „Елпида“ - Поморие с председател Йорданка Ганчева и организатор на Клуба Желязка Димитрова, върнаха визитата на колегите си от Ямбол. Там бяхме посрещнати много сърдечно. Координаторът на СИБ в Ямбол Кръстина Атанасова ни разказа за организацията на работата в клуба. Останахме много впечатлени и благодарихме за топлото посрещане.

Следващият ни обект за посещение в Ямбол бе Историческият музей в Кабиле. На приятелски обяд продължихме разговорите си за това как ние работим като организации и как можем да помогнем на хората с увреждания. Посетихме и женския манастир с аязмо „Успение на Св. Богородица“. Разгледахме града и други забележителности: най-

старата ямболска църква „Свети Георги“ в кв. Каргона и др. Обмяната на опит ни беше полезна и ни остави и хубави спомени. ■

Компютърна грамотност за хора с увреждания

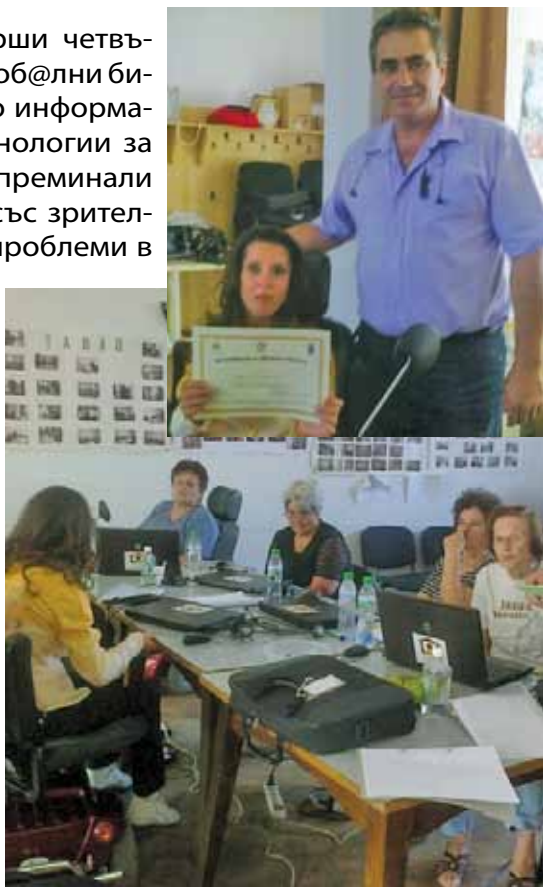
ВРАЦА

Галина ГАНОВА

Петима членове от ОО на СИБ във Враца преминаха обучение по компютърна грамотност. За успешното си завършване на петдневния курс те получиха удостоверения. Това стана възможно, благодарение на програма „Глоб@лни библиотеки - България“ - съвместна инициатива на Министерство на културата, Програмата на ООН за развитие, Министерство на транспорта, НС на общините в България и Българска библиотечно-информационна асоциация. Програмата улеснява достъпа до информация, комуникациите и услугите чрез мрежата на обществените библиотеки. Основна цел на проекта е обучение на хора със специални потребности в начална компютърна грамотност. Обучението във Враца се проведе от 30 септември до 4 октомври в базата на Регионалната библиотека в града. ■

ЕЛХОВО

През месец септември завърши четвъртото обучение по програма «Глоб@лни библиотеки България». Курсът е по информационни и комуникационни технологии за хора с увреждания. Досега са преминали два обучителни курса за хора със зрителни и един за хора със слухови проблеми в учебната база - Читалище "Развитие - 1893"- Елхово. А този курс беше за хора с двигателни проблеми, но тъй като учебната база за момента не е достъпна, той бе изнесен и се проведе в клуба на инвалидите. В него участваха петима души - членове на ОО на СИБ в Елхово. В продължение на една седмица по четири часа дневно те получаваха знания относно работа с компютър - комуникация чрез интернет, социални мрежи и др. За нормалното провеждане на обучението се използваше мобилна лаборатория на програмата.(К.К.) ■

ЯМБОЛ

Красимира ХАРУТУНЯН

Рали по майсторско управление на автомобили проведе за пореден път общинската организация на СИБ в Ямбол, която запази традицията всяка година през октомври да кани своите членове да се включат в емоционалната надпревара. Състезанието се проведе на полигона в двора на ПГЗ „Хр.Ботев“, а уменията на управляващите бяха оценявани от автомобилните инструктори Климент Костов - председател на журито, Петър Михалев и Мариан Атанасов.

В слънчевия октомврийски ден на старт застанаха 13 екипа – водач и навигатор. По традиция участниците бяха разделени в три групи. В първата категория - **коли с приспособления** - най-добро време регистрира Тодор Колев - 53 секунди. След него останаха Павел Върбанов и Димитър Димитров. В надпреварата на водачи с **коли без приспособления** първо място зае Михал Божков с време от 47 секунди, следван от Пенчо Русев и Веселин Василев. От **женските екипажи** най-добро време показва тандемът Събина Данева – Росица Иванова. С второ и трето време се класираха Мария Димитрова и Кръстина Атанасова.

Награди и грамоти получиха първите трима във всяка категория, а всички участници получиха възпоминателни сувенири. Специалната награда на Областния съвет на БЧК за най-атрактивен екип получиха Събина Данева и нейният навигатор Росица Иванова.

През последните години основен спонсор при провеждането на ралито е община Ямбол. С парите от общината бяха покрити разходите по организацията, както и закупуването на награди за победителите.

По традиция имаше и обяд, на който градусът на настроението непрекъснато се покачваше. Затова участниците си пожелаха нови срещи и повече поводи за хубави емоции заедно. ■

Два празника

С. ЧЕРНО МОРЕ И РУДНИК

Анастасия КРЪСТЕВА

Общинската организация на СИБ „Надежда“ в с. Черно море и Рудник, област Бургас, отбеляза своя 5-и рожден ден на 14 октомври. Припомнихме си учредителното събрание, на което присъстваха председателката на РО на СИБ – Бургас г-жа Вълева, тогавашният координатор г-н Дуганов, кметът ни г-н Събев, първите ни членове и симпатизанти...

Юбилейното ни събиране съвпадна и с Деня на незрящите хора, в нашата организация членуват трима незрящи. Поздравихме ги и на Кирчо Драганов от името на организацията подарихме бял бастун, на Веселина Драганова и на Фатме Ахмедова - сувенирни чаши.

Продължихме със скромна почерпка, осигурена от нашия спонсор Митко Димитров послучай двата празника и с веселие. Разделихме се с обещание за нови инициативи.

При възрастните хора

По покана на приятел и спонсор отново посетихме дома за стари хора „Верният наставник“ в гр. Черноморец с управител Николай Николов. Домуващите бяха изведени на двора от санитарите Анка и Дан-

чето и от медицинската сестра Люба.

След взаимното ни представяне се поста-рахме да развеселим домакините с шеги и закачки, после запяхме

– „Хубава си моя горо“, Странджанския химн и още много други песни, имаше и стихотворения.

Не бяха забравени и лежащо болните нагоре по етажите, които споделиха, че са доволни от грижите на персонала и от храната, приготвяна от готвача Данчо Българов. Г-жа Милка Белева слушала песните ни и си припявала в леглото. Когато я посетихме, тя се зарадва и ни поздрави с хубава странджанска песен. Стоян пък се натъжи, но и благодари за посещението. А бай Цветко пожела да му подарим няколко броя на сп. Кураж. Старите хора не са забравени и от близките си – това се вижда от дневника за посещенията.

МОНТАНА

Иван ДИМИТРОВ

НЕЗРЯЦИ „РАЗГЛЕЖДАТ“ КАРТИНИ В ДЕНЯ НА БЕЛИЯ БАСТУН

Незрящи „разгледаха“ Художествената галерия в Монтана - така те отбелязаха международния Ден на белия бастун, който от 1970 година по цял свят е на 15 октомври и ни приканва да бъдем по-толерантни и да разбираме хората със зрителни нарушения. Те посетиха и изложба с архивни документи и лозунги от политически кампании през последното столетие. За да я „видят“, им помогна с

разказите си експерт Ангелина Емилова от Държавен архив в Монтана, който този ден също имаше празник - 50 години от създаването си.

Клубовете на Съюза на слепите и на Съюза на глухонемите в

Монтана посрещнаха празника и с дълго мечтана придобивка - нов мощен и многофункционален компютър, оборудван с голям монитор и видеокамера, за да може да се ползва за жестомимичен разговор на глухонемите. Дарението направи доц. Борислав Великов, председател на 39-то Народно събрание, два пъти избран за народен представител от Монтана. ■

Поздравление

УС на РО на СИБ „Св. София“ с председател Светла Николова поздравява г-жа Донка Иванова Нейкова по случай нейната 80-годишнина!

Донка е дългогодишен член на Управителния съвет и председател на дружеството в столичния район „Младост 2“. С огромния си организационен опит, с отдадеността си към тази нелека обществена и социална доброволческа работа, тя е истински пример за по-младите си колеги. Пожелаваме ѝ преди всичко здраве, все такъв пламтящ ентузиазъм в дейността ѝ, посветена на хората с увреждания!

**РО НА СИБ – „СВ. СОФИЯ“
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА СИБ**

ТРАНСГРАНИЧЕН ПРОЕКТ СЪЗДАВА ПОВЕЧЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

Радослав НЯГОЛОВ

НА 13 И 14.10.2013 В РАЗГРАД със семинара на тема "Разработване на съвместни проекти" завърши обучителният процес по проект "Изграждане на трансгранична мрежа от центрове за равнопоставеност на хората с увреждания". Проектът се изпълнява по програмата за трансгранично сътрудничество Румъния - България 2007 - 2013 в трансграничния район от Видин до Силистра/България/ и от Крайова до Кълъраш (Румъния). Водещ партньор на проекта е Регионалният работен клуб "Инициативи и партньорства за хора с увреждания" в Северозападен планов регион. За постигане на целта - подобряване стандартът и качеството на живот на хората с увреждания в пограничните райони от двете страни на р. Дунав, проектът предвижда създаването на трансгранична мрежа от шест Центъра за равнопоставеност в общините Видин, Русе, Разград, Крайова, Гюргево и Кълъраш.

В проведените в Разград обучения по „Застъпничество“ и „Планиране на съвместни дейности“ участваха представители на хората с увреждания от Разград и Кълъраш (Румъния). Участниците и от двете страни бяха изключително активни при разработването на отделните проекти. Установи се, че проблемите им са идентични. Центърът за равнопоставеност в община Разград е вече факт. Той ще се помещава в клуба на хората с увреждания на ул. „Хан Кубрат“ № 1.

На пресконференцията, дадена пред медиите в хотел „Централ“, координаторът на проекта Ваньо Диков благодари за усърдието и активността на всички участници в обучителния период, пожела им ползотворна дейност и връчи новото офис оборудване за Центъра за равнопоставеност в община Разград - цветен лазерен принтер и лаптоп. Иванка Петкова - председател на ОО на СИБ в Разград - благодари за оказаното доверие и изрази увереност че, откриването на Центъра за равнопоставеност ще даде нови възможности за практическо приложение на политиката за равни възможности и социално включване на хората с увреждания в общината. ►

▶ НА 18 И 19 ОКТОМВРИ Т.Г. В КЪЛЪРАШ - РУМЪНИЯ

се проведе обучение на тема» Мотивация за партньорство» по проект «Израждане на трансгранична мрежа от Центрове за равнопоставеност на хората с увреждания», който се изпълнява по програмата за трансгранично сътрудничество Румъния - България 2007 - 2013 г.

В обучението участваха и група представители на хората с увреждания от община Разград, водена от Ваньо Диков - координатор на проект и Красимира Томова - експерт в СИБ.

В продължение на два дни, съвместно с представителите на хората с увреждания от община Кълъраш (Румъния), се обсъжда-

ха възможностите и механизмите за успешно сътрудничество.

При голяма активност и от двете страни бяха разглеждани и дискутирани различни практически примери от проблемите на хората с увреждания от двете страни, като се предлагаха и варианти за техните решения. Бяха изразени и мнения, че проблемите на хората с увреждания от двете страни на река Дунав са индентични и че инициативи от подобен род ще допринесат за повишаване възможностите за сътрудничество и съвместни действия. Раздялата беше сърдечна, като между приятели, с пожелания за ползотворна работа и нови срещи.

ЦЕНТЪР ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

се основава в Русенския университет. Инициативата е по проект MIS-ETC Code 543 „Създаване на партньорска мрежа от равнопоставени центрове за хора с увреждания“, финансиран от Програмата за Трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007 – 2013, в който активен участник е студентският клуб на русенското висше училище „Различни, но равни“. По проекта в Русе са проведени три събития, на две от които Русенският университет беше домакин, тъй като е една от малкото публични институции, която може да предостави достъпна среда за хора с увреждания и развива съществена дейност в това направление. Решението Центърът за равнопоставеност на хората с увреждания в Русе да бъде в Русенски университет, като студентският клуб „Различни, но равни“ ще поеме функциите му, беше обявено на срещата от 11-12 октомври. За целта ръководството на висшето училище предоставя компютърна система и принтер за оборудване на Центъра. Определянето на университета за място на този Център е признание за усилията му да създава достъпна на Центъра е добра да послужи като модел гични проекти по Транс-ничество Румъния – програмен период 2014

среда. Основането практика, която може за развитие на аналогичното сътруд-България за следващия – 2020. ■

СТАРТИРАМЕ СЪС „СТАРТ“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ - Без граници – Компонент 1 – Фаза 2, Бюджетна линия: BG051PO001-7.0.07.

Ръководител е председателката на Сдружение „Партньори – Кюстендил“ - Веска Миланова. Проектът се реализира от лятото на тази година заедно със Спортно сдружение за хора с увреждания „Старт“ Познан - Полша. Целта е подобряване качеството на живот на хора с увреждания и преодоляване на предразсъдъците и негативното отношение в обществото. Това определи и решението на ръководството на Дома за възрастни хора с увреждания „Ильо войвода“ в Кюстендил да подкрепи дейностите по реализация на проекта с включването на десет домуващи и петима специалисти. Един от тях споделя впечатленията си от пребиваването в комплекса „Wielspin“, разположен непосредствено до езеро Дуровски край град Вагровец в Полша.

Симеон ВЛАХОВ

Там се проведе ТРЕНИРОВЪЧЕН ЛАГЕР, който осигури на лагериращите условия за спортуване, обучение, релакс и забавления – плувен басейн, зала с масажни столове, зала за боулинг, фитнес зала, салон за гимнастика, зали за семинари, зала за танци. Къщите, в които бяхме настанени, както и

целия комплекс, са уютни и изцяло адаптирани за хора с увреждания. Програмата бе натоварена, но даваше възможност за много спорт, забавления и общуване.

Едно от основните предимства на лагера бе и това, че можехме да се запознаем и наблюдаваме работата на два национални пол- ▶

► ски отбора за хора с увреждания – по ски и по каяк, в които участваха видни полски параолимпийци.

Организираните вечерни мероприятия – пред-

с т а в л е н и я на различните групи, дискотеки, спектакли, концерт, да до-ха допълнителни възможности за опознаване на талантите на хората и разгръ-

щането им като личности. Щастливи сме, че наше българско момиче спечели титлата мис-лагер и бе отличена като една от най-активните участнички в дейностите.

Впечатленията ни от Полша започнаха веднага, щом кацнахме на летището в гр. Познан рано следобяд. Центърът за почивка и рехабилитация, където отивахме, се намира на 60 км. от Познан. Съвсем първите впечатления са за изключително чисти улици и градове.

Вагровец е малък град (за раз-

мерите на Полша, разбира се – 550,000 жители, при население на страната 38 млн.). В него имаше само един магазин с китайски стоки. Във всич-

ки други магазини стоките бяха полски – по програмата за подкрепа на местните

производители. Обществени те сгради отдавна са достъпни за хора на инвалидни колички. На всякъде има

огромно количество зеленина, цветя, паркове.

Центърът за рехабилитация и почивка във Вагровец е най-големият и е единственият за рехабилитация на хора с всякакви увреждания. За записване се чака с месеци. Там се предлага програма с най-различни физически дейности за рехабилитация: спорт (плуване, кану-каяк, дейности с моторна лодка, боча, боулинг, водни спортове), свободни дейности, свързани със спорт – колоездене, бягане, лекции на всякакви теми, интересувачи инвалидите, дейности в свободното време – ►

▶ СТАРТИРАМЕ СЪС...

конкурси, шоу викторини, игри, забавления – дискотека, танци, караоке и др. Организацията бе на перфектно ниво. Всеки ден рано сутринта, на специално отделено за целта табло се записваха дейностите за деня и всеки се включваше там, където желаше. Условиата в комплекса отговарят на четиризвезден хотел, в стаите всичко бе пригодно за хора с увреждания. Наблизо има езеро, до бреговете на което се достига по дълги бетонирани пътеки, оборудвани с парапети за хора с увреждания и в колички. Желаетелите да практикуват кану-каяк можеха смело да го направят, като имаха нужда само да бъдат настанени в лодката от доброволци, които бяха на разположение. Доброволците, около десетина души, бяха студенти по медицина или рехабилитация, които всячески се опитваха да помогнат и бяха много весели и отзивчиви.

Впечатли ме и това, че там не видях угрижени и угнетени физиономии на инвалиди, на които „са потънали гемииите“, каквито картинки, за съжаление, наблюдавам у нас. Може би защото голямата част от тях там са млади хора, с

много силен дух и мотивация, което си личеше отдалече.

Организаторите бяха подготвили редица лекции, например: за митове и фобии на хора с увреждания; презентация на ортопедич-

ни принадлежности; физическа и социална активност на хора с увреждания; презентация за преодо-

ляване на бариерите и ограниченията на хората с увреждания, в която лекторите представиха град Гдиня, където всички общодостъпни места

по план на общината са пригодени за хора с увреждания.

Бяха представени филми

и реклами, които са излъчвани в ефира на полската телевизия, третиращи проблеми на хората с увреждания: за образа на хората с увреждания в ЕС; представяне на адаптирани спортове за хора с увреждания; презентация от автомобилен състезател международен клас, който е инвалид

► в количка, за неговите пътешествия из Европа, за състезанията и спортния му дух; презентация от алпинист, който показва съоръженията за катерене и разказа за изкачванията от неговата група; за изграждане на самоуважение на хора с увреждания; за техниката за каране на инвалидни колички; за техниката за преместване на хора от инвалидна количка в легло; за обучени кучета в помощ на инвалиди – да ги преведат през улицата, да им носят вещите, да повикат помощ, ако инвалидът получи удар или му стане лошо; за урологични принадлежности за хора с увреждания; за сексуалността на хората с увреждания и др.

Останахме с великолепно впечатление от посещението си в Полша. Общото мнение е, че те се грижат много добре за инвалидите си и се стараят да им помагат да водят достоен живот, като нормални членове на обществото. Имахме удоволствието да присъстваме и да вземем участие и в игри и шоу-представяния, с което малко повече да опознаем полската душевност и култура. Ние пък им показахме малко от нашия бит – например играта „Кралю Порталю“, направихме баница и т.н.

Програмата „Старт“ за хора с увреждания помогна по този начин за ценния информационен обмен и общуване между хората с увреждания в България и Полша. Радвам се, че взех участие в този проект. ■

КОМПЮТЪРНИ ЗАНИМАНИЯ ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНЯ СЪЗДАВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ ОБЩЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА

Димитър АНДОНОВ

В чл.4 т.7 от ЗИХУ(Закон за интеграция на хората с увреждания) е отбелязано правото за достъпна информация на всички хора в неравностойно положение. В името на това сдружение “Съюз на хора с увреждания от община Кюстендил -“Кураж” спечели проект, чиято цел е: да се създадат условия за уязвимите групи, включително роми, да поставят публично свои проблеми и да предприемат подходящи действия за тяхното разрешаване ; да се разпространят механизми за самопомощ и солидарност; да се повиши взаимодействието между уязвими групи и маргинализирани общности с гражданските организации, които са активни в съответната област; да се повишава осведомеността на хората с увреждания и тези в неравностойно положение; да се изградят нови партньорства и социални мрежи; да се постигне образователен ефект.

Реализацията на проекта ще бъде чрез мероприятия, ►

СЪЗДАВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ...

насочени към индивидуална и групова работа с целевата група – неформално обучение чрез занимания с компютър, което да помогне за придобиване на умения за самостоятелен живот, за социална адаптация, за оказване на помощ при осигуряване на необходимата нормативна и информационна база.

С този проект СХУ „Кураж“ има за задача да подпомогне социалната и комуникативна адаптация на хората с увреждания в община Кюстендил. С него по-пълно ще се оползотворят възможностите за локално сътрудничество вътре в общността на целевата група чрез създаване на информационна мрежа от ползватели на интернет услуги в домовете. Ще се създаде интернет

общество в рамките на целевата група и между сродни организации в страната. ■

ПАНАИР - ИЗЛОЖБА

**Продукти и услуги
на 10 социални предприятия
от Централна Северна
България се събраха на
изложение, което се
проведе във Велико Търново**

Соня СИМЕОНОВА

Предприятията представиха продукти и услуги, а целта бе да се популяризира този вид дейност като ключов елемент на социалната политика. Проектът се осъществява в партньорство с асоциация И.Р.Е.Н.Е. - Италия и фондация Милениум, чиято обща цел е подкрепа за развитието на социалните предприятия в България чрез създаване на динамична платформа за обмяна на идеи и опит, трансфер на ноу-хау и добри практики, популяризиране на социалното предприемачество като модел за социално включване и заетост на хора в неравностойно положение.

В изложбата-базар се включиха:
- Социално предприятие "Ате- ▶

ПАНАИР - ИЗЛОЖБА

ПАНАИР - ИЗЛОЖБА

Панаирът- изложба бе в рамките на проект Платформа “Социална икономика”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси”

лие за пачуърк” към ДЦВХУ в с. Вонеща вода, което е иновативен модел за създаване на защитена заетост и тру-

дотерапия за хора с физически увреждания, изключени от трудовия пазар. Всички техни продукти са ръчна изработка и се характеризират със

своята уникалност. Продуктите са на текстилна основа: сувенири от плат, спално бельо, чанти, торбички и детски играчки.

- Ателие за реклама СНЦ “Партньори за Лясковец”, където целевите групи са дълготрайно безработни лица. Те се представиха с флаери, брошури, визитни картички, реклами и самозалепващи стикери.

- Социално предприятие “Работилница за мечтите” - В.Търново,

което обхваща защитени работилници с.Церова Кория, с.Пчелище и гр.Дебелец – те се представиха с изработени керамични сувенири, сувенири от кожа, еко чанти от плат, пана и картички.

- Социално предприятие “Багри от Дългач” - с. Дългач, община Търговище - предприятието се представи с тъкачески умения на традиционни тъкани, осъвременени текстилни изделия като пана, украси, чанти, носии и други. Не по-малко интересни бяха и експонатите на останалите предприятия, взели участие в базара.

В рамките на проекта бе създаден и виртуален ресурсен център - единна информационна точка с материали и ресурси за социалните предприятия. Направена е и обмяна на опит със социални предпри-

ятия в Италия, където има дългогодишни добри традиции за маркетинг и популяризиране на социалните предприятия. ■

МАЛКО ХУМОР, МАЛКО РОМАНТИЗЪМ И МНОГО ЧОВЕЦИНА...

Неотдавна активът на СИБ на семинара в Приморско изслуша една необичайна информация за работата на дружеството в с. Гостилица – регион Габрово - от неговия председател Райчо Лазаров. Познавам този човек отпреди няколко години, когато провеждахме друг един форум и го запомних, защото беше доста по-различен от много наши председатели. С какво? Говореше леко, не-принудено, с тънка нотка хумор, понякога и с насмешка - елегантна и необиждаща никого, но преди всичко – интересно и умно. Затова, когато излезе пред нашата аудитория на семинара, веднага наострих уши...Струва ми се, че и аудиторията вече ще го помни...

Обикновен човек, като всички нас. Работил в Габрово, пенсиониран се и се прибрали с жена си в Гостилица. И понеже имал и заболявания, решил да провери как стоят нещата и ТЕЛК му присъжда над 92 процента загубена работоспособност. Но работоспособността на човека трудно може да се ограничи, когато е в кръвта му!

Чул г-н Лазаров, че в Дряново има една организация, занимаваща се със социално подпомагане, свързал се с председателята, дала му тя да види устава им, дала му и други документи и той нахвърлил един устав за организация на хора с увреждания - понеже установил, че в селото им има доста болни и възрастни хора като него. Кметицата на Гостилица пък се обадила в Габрово и оттам пристига Васил Грънчаров – председател на тамошната общинска организация на СИБ, помогнал и той и в началото на 2004 година в Гостилица учредяват дружество с 53-ма членове, което се регистрира като юридическо лице. На следващата година се асоциира към Габровската регионална организация на СИБ.И понеже членовете му станали 73-ма, потърсили къде ▶

може да се направи клуб. В читалище „Хр. Ботев 1894“ имало една голяма стая, неползавана от никой, но в лошо състояние.

Дали им я. Като пресметнали колко ще им струва, ако повикат фирма да я ремонтира, решили сами да се справят. И през 2005-та, пак с помощта на дряновци, направили общ проект, спечелили прилична сума, с половината от нея си оправили клуба, с другата половина си го обзавели така, че сега да им е уютно и приятно да се събират там. Имат си техника, имат си апарати за измерване на разни показатели на здравето...

Но работят много добре и с читалището, главно със секретаря Добринка Денчева. Читалището също спечелило проект, купена била техника, но, за да е по-близо до хората, решили да я настанят именно в клуба на инвалидите. Затова, подчертава г-н Лазаров, имат и компютри, и книги, и периодични издания... От сутринта до обед там е той, следобед библиотеката го стопанисва. Така през целия ден клубът е в помощ на хората. И всеки намира, каквото

му трябва...

Всъщност дотук не разбрахте защо съм запомнила г-н Лазаров... В разговора ни след семинара си побъбрихме и той се издаде. Отдавало му се да се

занимава с художествена самодейност, даже пописвал, преди всичко епиграми, веднъж дори се наложило да спаси един сценарий.

И когато се учредило дружеството в с. Гостилица, неговите стари „навици“ се пробудили... Вместо да напише на листа едно обикновено съобщение

за събрание, например, посветено на еди-какво си, той съставя закачлив и забавен тескт. Така всеки се спира да го прочете и го запомня! Разбрал, че неговите хора не са по екскурзиите – нали си имат животинки по дворовете, няма как да ги оставят – но на празниците, които дружеството организира, никой не отказва да присъства и да взема участие, защото винаги са интересни и оригинални. Защо има Бабинден, например, а няма Дядовден? И в Гостилица вече има. Пък и едно малко вестниче започва да се по-

▶ МАЛКО ХУМОР...

явява – „Напук“ го кръстили, напук на тежкия живот! Май е в контекста на „Кураж“...

„Най-напред честитихме рождените дни, обяснява г-н Лазаров,

п о с л е
в к л ю -
ч и х м е
и к а р и -
к а т у р и,
с ъ в е т и,
р е ц е п -
т и...Око-
ло 40
б р о й к и

на месец издаваме, раздаваме го, по магазините го слагаме.”

И там се вихри основно перото на г-н Лазаров - пародии, хумор, сатира...Например:

**Когато нямаш някой крак
за тебе вече ще е враг
по пътя срещнат всеки праг...**

**Щом имаш вече диабет
не гледай здравия съсед**

**как хапва вафли цял пакет,
седнал на стълбите отпред.**

**Щом със кусур ти е сърцето,
поглеждай често към небето,
и ако слънцето е там**

се усмихни, макар и сам.

**А сложат ли те във количка,
преставаш да си волна птичка.**

**Но ти вземи се във ръце
Напук живеи с усмивка на лице!**

Но и други помагат с такива приумици и закачки, казва г-н Лазаров. Седянки правим за Коледа, за Баба Марта, за 3 март, за Еньовден...Няма караници в дружеството. На Еньовден, например, ста-

н а х м е
р а н о и
о щ е в
4 ч а с а
б я х м е

на поляната
да се търкаля-
ме в тревата..."
За тези неща
разказа г-н

Лазаров на семинара и раздаде рзпечатани творби, хумористични съобщения, вестничето „Напук“ и колегите му ги разграбиха. Защото на всички май е дотегнала рутината, всички се радват на оригиналното, на онова, в което е вложен духът на човека! Ама не е лесно всеки да го прави, нали? Защото наистина се иска дух...

Иначе редовните социални услуги си ги вършат в Гостилица. Опитвали разни неща, раздавали разни неща, но без емоцията на един човек като Райчо Лазаров и в това дружество ще е като в много други. А сега е различно. Разбрахте - той е различен. Не защото е с над 92 процента загубена работоспособност, а защото има в плюс 92 процента естествено, необиждащо никого, но оригинално и дори малко романтично чувство за хумор.

Това е май знак за истинската човечност...Нали? (К)

Със сигурност сте забелязали тази симпатична жена – или на фестивала в Неделино, или на фестивала в Църква, или на семинара в Приморско... Павлинка Градева. Председателка на организацията на СИБ в община Иваново, Русенско от 2010 година. С какво сте я запомнили? Ето, изпод ръцете ѝ се раждат красиви предмети – като тези, които виждате на снимката. Намерила си е хоби, с което запълва една празнина...

Като малка обичала да чете книги и да рисува. Особено второто. Но родителите ѝ нямали възможност да изпратят момичето в художественото училище в София и така съдбата я повела по други пътища. Днес, когато вече е извървяла най-трудното, се отдава отново на детската си страст. И пак рисува. Върху кратунки, върху стъкло – надписва сватбени чаши, сервизи, гравира бутилки. Хората харесват издेलи-ята на самоуката приложничка и ги търсят. А като председател на общинската организация на СИБ в Иваново, макар и не с толкова голям стаж, Павлинка успява да организира хората си и заедно да създават красиви спомени за членовете, събрани от Красен, от Щръклево и от Иваново. Ходят много по екскурзии, участват и във фестивали. На фестивала в Неделино Павлинка отведе 50

И по другите пътища има много любов

души и вокалната група спечели два медала. На фестивала в Църква пак бях внушителна група и пак спечелиха 5 медала. Тя самата има сребърен медал...

Стана дума по горе и за други пътища в живота на Павлинка. От тях никой не се е откъсвал... Работила, съкратили я, намерила друга работа, после се пенсионира-

ла, последвало инвалидизиране... Съпругът ѝ Атанас също заболял, гледала го цели 4 години. Цели 4 години гледала и майка си. И двамата са вече покойници. А нейното състояние, заради наложилото ѝ се вдигане на тежести, се влошава. Изкривяване на гръбначния стълб. Това я довежда до организацията на СИБ.

Но колкото и да са трудни тези житейски пътища, по тях има и много любов – към сина, към дъщерята, към внуците, сега вече и към хората с нейната участ. (К) ■

Йордан Леонов – майстор на красиви гоблени

Радка ЗЛАТЕВА

От своята майка Надежда, родена и израсла в красивия Еленски Балкан в село Мийковци, той от малък обиква всичко естествено – сътворено от природата.

Върху перваза на прозорците на малката им къщичка винаги има красиви и разнообразни по цвят и багри циклами, мушки, сакъзчета. Малкият Йордан расте сред тази красота. Неговите по-големи сестри Мария и Пенка бродират красиви блузи, възглавници, карета. Всичко това привлича вниманието му. Мечтае да бродира, но все пак е мъж и не смее да започне. Едва през 1999-2000 г., вече като баща на трима големи сина, решава да се отдаде на изкуството да шие гоблени. Още през 1997 г., по невнимание наранява едното си око. Въпреки това е упорит и започва да бродира. Влизайки в църква или манастир той в унес наблюдава иконите.

Първият му гоблен е „Исус Христос чука на вратата“ – работи

върху него 4 месеца. Задоволството от изработеното е голямо. След това следват: „Света Богородица с младенеца“, „Казанската мадона“, „Малката църква сред цветята“, „Светото семейство“, „Мадона“, „Мостът на река Драва“, „Кърменето на Исус Христос“, „Света Богородица с младенеца“ – някои от тях шие доста трудно, защото цветовете са много близки и се преливат. Шие и „Света Петка“, която подарява на църквата в Твърдица през 2010 година на Петковден – на празника на града. Другите гоблени са: „Св.Николай Чудотворец“, „Тайната вечеря“ – гобленът е с размери 140/60 см, „Исус Христос – вседържател (Пантократор)“, „Възкресение Христово“ и др. След ушиване на гоблените следва пране, изпъване, гладене и поставяне в рамка. Синовете му избират специални стъкла и ги поставят в рамките.

С голямо старание и любов Йордан шие всеки гоблен. Това е негово любимо занимание, успокоява нервната му система и

- сърдечната му дейност. От 1994г. той е диабетик, има 87% загубена работоспособност....

Сега е магазинер и вече е спрял да шие, защото зрението му се влошава. Последният му гоблен е „Свети Иван Рилски“ – покровител на българския народ, основател на Рилския манастир. Искане му се да ушие гоблен „Свети Харалампий“ – покровител на пчелите – той самият също е пчелар. Има албум на изработени гоблени, направен от Димитър Станев. Всеки, който желае може да види красивите гоблени там.

25 години, Йордан работи в по-

лицията. Там изкарва трудовия си стаж и се пенсионира, след което се отдава на бродирание и работа в магазина. В шиенето на гоблени намира спокойствие. Хубаво е, че в това си занимание има подкрепата на своята съпруга Минда и на синовете си. А приятели са му съдействали да намери гоблени каквито иска...

Заедно с художниците от нашия град той участва вече в 3 изложби. По случай XII детски фолклорен празник „Пролетни игри и обичаи – Цветница“ – участва в изложбата „Пролетен салон на изкуствата“ и тогава получава автограф от

президента на републиката Георги Първанов. По случай празника на града участва и в изложбата „Есенен салон на изкуствата“. Удостоен е с няколко грамоти от Община Твърдица. ■

Светломир КИРОВ

ЖИЗНЕНОСТ

Едва ли има човек в града, а и в региона, който да не го познава. Часовникаря – така всички го наричат. И не само, защото е единствен в града, но и защото е много общителен и приятен събеседник. Обаче малцина знаят, че той е и много добър градинар

70-годишният Велико Иванов от Кубрат е пенсионер по болест, но продължава да се труди на три фронта

и опитен пчелар. С тези три нелеки дейности той се занимава едновременно и до ден днешен, ►

макар че вече е на 70 години. Не че няма и други жизнени хора на тази възраст, но при него е различно - от 18 години Величко е пенсионер по болест и трудно се придвижва. И въпреки това скаквотосе захване го правя както трябва.

Роден е в с. Юделник, Русенска област. Завършва техникум по фина механика в Пловдив през 1965 г. До 1970 г. живее в Русе, когато един ден случайно попада в град Кубрат, където живее и досега. Оттогава и до днес работи все като часовникар. До 1988 г. е в часовникарското ателие към бившето ДПП «Малчика». След демократичните промени в страната започва самостоятелна дейност. Оборудва си собствено ателие, в което работи и досега. През 1995 г. се пенсионира по болест, но не спира да се труди. От 1974 г. е женен за Николина Иванова от град Девин, която е неотменно до него и до днес.

ЖИЗНЕНОСТ

Почти 30 години живее в апартамент, но никога не се е чувствал комфортно в него. Любовта му към земята и природата го кара да вземе важно решение. Зарязва удобствата на досегашното си жилище и купува празно и изоставено място в границите на Кубрат. На него през 1999 г. си построява скромна еднофамилна къща. А на останалото място - цялото обрасло в бурени и трънаци, той създава едно райско кътче. Сега в него има всичко - зеленчукова градина, овошки, лози, ягодови и други трайни насаждения, цветя, тревна площ. Има и малка оранжерия и мотокултиватор, който много му помага при обработката на градината. С отглежданите плодове и зеленчуци семейството се изхранва целогодишно. Освен това Величко обича да експериментира с различни сортове зеленчуци.

И нещо, което е много важно - всичко е много добре поддържано, плевел в неговата градина и да искаш не можеш да намериш.

От 30 години се занимава и с пчеларство. Има десетина сандъка, от които вади хубав мед за собствени нужди.

Величко обича да майстори и други неща, едни от които са от полза за домакинството, а други за украса на градината. Не случайно девизът му е: «С любов и постоянство, всичко се постига».

*Преглед на регионалната преса***В. «МАРИЦА» - ПЛОВДИВ****Турист в инвалидна количка – не е лесно****ТРУДНО СЕ НАМИРА
ХОТЕЛ В ГРАДА,
ОБОРУДВАН ЗА ХОРА
С УВРЕЖДЕНИЯ****Ива ВЕЛИЧКОВА**

Турист в инвалидна количка в Пловдив – мисия почти невъзможна! Проблемът с настаняването на хора, които не могат да се придвижват сами, а използват инвалидни колички, в града под тепетата се оказа неразрешим. Хотелите не разполагат със стаи, оборудвани за хора с двигателни проблеми.

Тръгваме поред да проверим възможностите намясто. И отговорът на рецепцията навсякъде е един и същ. Първоначално настъпва смут, след това минута мълчание и накрая: Нямаме стая за инвалиди! Това твърди Петър Янев от Пловдив, инженер по професия. Той разказва още: Избрахме маршрут от жп гарата, където ще пристигнат нашите гости, към центъра на града. Първата спирка беше хотел „Лайпциг“. Вижте по-широките ни стаи, предлага любезно момичето на рецепция. И пиколото ни води по етажите. Оказва се, че баните имат праг, а в тоалетните няма място да се завъ-

рти инвалидна количка...

Продължаваме търсенето в хотелите по бул. „Руски“. Следващата спирка е хотел „Новиз“. Там разговорът е още по-кратък. Проверете отсреща – в друг хотел, отправят ни набързо. Не губим надежда и звъним на „Новотел Пловдив“. Обиграни в туризма, там ни отговарят: „Имаме една стая, в която вратата е 70 см. и може да влезе количка. След това е необходимо да премахнем вратата на банята и да я пригостим, да я застопорим, така че да може безопасно да се ползва помещението. Има технически персонал, който винаги може да направи реконструкцията и да посрещнем гостите, стига да е направена резервацията достатъчно навреме, уточняват от дежурния екип. Сега остава въпросът как ще се преодолее прагът на банята и тоалетната. За там рампа няма.

Рампа няма и към хотел „Alliance“, но там има голяма стая с достатъчно широка врата към мокрото помещение. Е, и там не са монтирани специализирани ръкохватки към тоалетната чиния, душа и ваната. Но мивката е специална – с извита предна част, удобна за седящ в количка човек.

► Турист в инвалидна...

Проблемът на домакина е решен. Остава да измисли как придружителят на обездвижения гоост от Франция ще бърхти с количката от бул. „Васил Априлов“ до входа на хотела по тротоар с разкъртени плочи, без подход за автомобили.

КАЧВАЛИ СМЕ ГИ НА РЪЦЕ

Гергана ВАСИЛЕВА

Трудно ми е да назова хотелите в Пловдив, в които няма условия и достъп за нас. Но не е тайна, тръгвайки на семинар или на екскурзии, трудно намираме хотели, отговарящи на изискванията за достъпна среда, обясни Смиляна Запрянова, координатор на СИБ в Пловдив. Изпадали сме в неловки ситуации, когато колеги на инвалидни колички ги качваме на ръце, или пък трябва да си поръчват по-тесни колички, за да минат през вратата...Причината е, че тя не отговаря на изискването за ширина 90 см, обикновено са по 70 см., да не говорим, че тоалетните не са достатъчно широки... Мисля, че в община Пловдив трябва да има специален отдел, който да се занимава само с достъпността на сградите. Ако в един хотел няма нужните условия, това означава, че някой от контролните органи не си е свършил работата. Осигуряването на достъпна среда за хората с увреждания е

сериозен проблем, тъй като техният брой се увеличава. Много от нашите хора вече отказват да излизат от домовете си, защото навън не могат да се движат и непрекъснато се изправят пред някакво препятствие, обясни Запрянова.

Не така обаче стоят нещата с хората в подобно състояние в чужбина. В Испания, например, не можеш да припаршиш до място за паркиране на автомобил на човек с увреждания, защото глобите са „солени“. Тук, ако въобще има такива места, те са така избрани, че понякога трудно можеш да слезеш от колата... Много често у нас всичко се прави фиктивно – само да се каже, че нещо е свършено, допълва г-жа Запрянова.

ТЕСНИ ВРАТИ И ПРАГОВЕ ПРЕЧАТ НА ТРУДНОПОДВИЖНИТЕ

Вяра ПОРЯЗОВА

Предизвикателство за персонала на пловдивските хотели се оказва настаняването на инвалиди в техните бази. Но проучването показва, че в някои от хотелите в града имат стаи за трудноподвижни хора, но персоналът не знае за тях...Единственият проблем при настаняването на инвалиди би могъл да възникне с праговете на вратите към стаите, ►

► предположи собственикът на хотел „Лайпциг“ Радослав Бозуков. Праг наистина отделя коридора от стаята, но това е изискване за пожарна безопасност. В „Лайпциг“ има една стая, направена по всички правила и изисквания само за инвалиди. Тя се отличава от другите с това, че е по-широка, а банята не е оборудвана с вана, а с душ. Навсякъде по стените има държачки. Вероятно е станала грешка на рецепцията и не са показали точно тази стая на гостите и оттам е дошло оплакването на потенциалния ни гост, прави още един извод Радослав Бозуков.

Много странна ситуация, не по-вярва и собственикът на 4-звездния хотел „Новиз“ Любозар Фратев. Та ние имаме инвалидна количка, която стои до рецепцията и ни служи именно за такива гости. Отделно от това, специално за инвалиди сме направили страничен вход към базата, за да не се налага да се катерят по стъпала, пък дори и две, допълни той. По думите му всички стаи в „Новиз“ са пригодени за ползване от инвалиди. Нощна смяна в хотела в конкретната вечер е бил наш служител, който все още се обучава, даде още един нюанс г-н Фратев.

Бележка на *Кураж*

Приветстваме колегите от в. „Марица“ за направеното проучване и затова ви го предлагаме, уважаеми читатели. Изводите им са колкото тъжни, толкова и смешни! От рецепцията отправят гости, защото персоналът не знае за възможностите на хотела. Не знаят, или собственикът се измъква. Къде е истината?

Истината е, че имаше параграф 6 в Закона за интеграция на хората с увреждания, според който до края на 2006 г. всички обществени сгради и съоръжения – държавна и общинска собственост - трябваше да осигурят свободен достъп за хората с увреждания. После излезе Наредба 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране и изпълнение на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. И какво от това?!

Преди години в централното управление на СИБ се срещнаха представители на хотелиерския бизнес у нас с гост от Франция, за да споделят опит по горния проблем. Хотелиерите си взеха бележка и дори пообещаха да променят ситуацията. И какво от това?

Пак преди години по проект на СИБ беше направен мониторинг на достъпността в две области на страната и бяха предложени редица мерки на законодателите. И какво от това?

Ако сте се сблъскали с проблемите на достъпността - или по-точно на недостъпността – разкажете ни. Трябва по-често да напомним тези неща на държавните и местните органи на властта и да си търсим правата. Защото вече сме европейци.... ■

Представяме ви поетесата Людя Чолакова

Тя не обича да я наричат гадателка. Още по-малко – врачка, гледачка. Определя заниманията си като картография. „Аз се занимавам с цифри, при мен няма нищо измислено, нищо не „пророкувам“ аз, а правя карта на живота на човека, на болестите му“...

Иван ДИМИТРОВ

В ЛЮБОВТА НЯМА ПРАВИЛА

Каквото искаш направи
на жената, която
обича истински.

Ако искаш накажи ме,
на сълзи в очите ти направи ме,
аз пак ще съм щастлива,
защото ти ще бъдеш пак до мен.

Ако искаш излъжи ме,
ако искаш пожар направи ме
да стана равна земя изпепелена,
по която ти лесно да вървиш.

Ако искаш остави ме,
ако искаш забрави ме,
на мен ми стига и това,
че винаги ще бъдеш
в мен както сега.

Ако можеш съжали ме,
ако искаш в тъмница заключи ме,
твоя робиня направи ме –
аз зная, че с мене ще си ти.

Ако искаш в църква заведи ме,
ако искаш пред Бога закълни ме,
че ще остана с теб на този свят.

Всичко аз ти позволявам,
всичко аз ти разрешавам,
което да направиш с мен,
стига да не ме забравиш ти.

Ако поискаш, ще те моля,
ако искаш, ще те чакам,
дори от любов да изгоря,
стига ми да бъдеш поне за ден-
днес или утре – моята съдба.

Сякаш за да разбие съвсем клишетото, изненада всички ни като реши да сподели дълбоко лични неща, нямащи нищо общо с окултното и мистичното, в поетична книга, озаглавена „Черно и бяло“. Книгата е написана под псевдонима Би-стра Северян и само за няколко месеца тиражът вече е почти изчерпан. В нея г-жа Чолакова споделя любовни вълнения, откраднати мигове, спомени и случки, събирани в продължение на години.

Но вече е разбрала, че не е важна първата любов, нито какво е било в миналото, важна е последната любов. Тази, която те кара да се чувстваш жив в момента. Тази, която предстои да излее на един дъх във втората си книга „Луда любов“. Чувствам се като

На хората с увреждания

Винаги ще има някой, който ще те обича!

Цвете мое,
цвете без цветенца,
искам с тебе да танцувам,
само с тебе.
- Не мога с тебе да танцувам,
не мога,
защото ти си роза бяла,
а аз съм цвете без цветенца
и ще се срамувам!

Клонче мое,
клонче без листенца,
аз искам с тебе да лудувам,
само с тебе.
- Не мога с тебе да лудувам,
не мога,
защото ти си карамфил
червен,
А аз съм клонче без листенца
и ще се срамувам!

Тревичке моя,
тревичке без стъбълце,
аз искам с тебе да векувам,
само с тебе.
- Не мога с тебе да векувам,
не мога,
защото ти си момина сълза,
а аз тревичка без стъбълце
и ще се срамувам!
Моя обич, моя болка скрита,
аз искам с тебе да танцувам,
само с тебе.
- Не мога с тебе да танцувам,
не мога,
защото ти си
цветната дъга извита,

а аз съм черна болка залиняла
и ще се срамувам!

Обич моя, аз ще разваля болка
и магия,
Аз искам с тебе да светувам,
само с тебе.

▶ отвързана. Пишейки стиховете си, сега съм един напълно освободен дух. Той може много да направи, но може и да сгреша", казва поетесата.

Не само от заниманията си с картография, но и след хилядите прочетени книги, тя е дълбоко убедена, че вина за повечето от проблемите ни има стремежът ни да се движим само напред, по права линия, или пък вкарването ни в триъгълници и квадрати, а на човека му е дадено да се движи винаги и само в кръг. Може би заради това тя намира у себе си кураж да издаде книга, за да се върне там, откъдето е тръгнала – от детските си мечти да стане поет, писател, сценарист, актьор, режисьор. Все неща, които никак не се връзват с това, което реално прави през трудовия си път...

На хората с увреждания

ВЯРВАЙТЕ

Слънце мое,
аз дойдох да взема
твоите очи за себе си,
но ги видях угаснали и тъмни
от болката, която носеха
със своето рождение.

Слънце мое,
аз дойдох да взема
твое лице за себе си,
но го видях тъжно и замислено
от болката, която носеше
със своето рождение.

Слънце мое,
аз дойдох да взема
твоите устни за себе си,
но ги видях заключени
завинаги.

От тях дочух само стон
от болката, която носеха
със своето рождение.

Слънце мое,
аз дойдох да взема
твоите нозе за себе си,
но ги видях привързани
с вериги,
за да ме спрат
от болката, която носеха
със своето рождение.

Слънце мое,
аз дойдох да взема
твоите ръце за себе си.
Твоите ръце с пръсти
филигранни,
с длани обърнати
към чистото небе,
с болката, която носеха
със своето рождение.

И тези твои
протегнати ръце,
протегнати за миг към мен
с крецияща нежност казаха,
че болката от
тяхното рождение
ще се топи от обичта
на моето сърце!

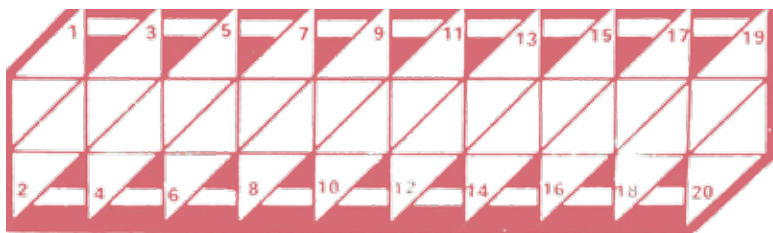
Налага й се да работи с цифри в сфери като икономика, геология, преподаване. Започва като икономист в „Геоложки проучвания“. Става шеф на търговско представителство, дълги години е работила в някогашното предприятие „Печатни произведения“, където си била съвсем намясто. По това време има най-голямата лична библиотека в Монтана - купува всичко най-нашумяло, чете много.

В днешни дни все по-често обаче перото ѝ диктува социални теми и специално за хората с увреждания. Казва, че буквално изпитва физическо страдание и желание да помогне, когато вижда хора в неравносечно положение. Вече им е посветила няколко стиха и смята да създаде цял цикъл по темата. ■

ЗИГ-ЗАГ

Съставил: Иван МАНЧЕВ

1,2. Френски писател (1840-1902) – „Нана“.
2,3. Псевдоним на Димитър Полянов.
3,4. Герой на К. Велков от

романа „Село Борово“. 4,5. Химическо съединение на вещество с кислород. 5,6. Най-горната част от земната кора (геолог.) 6,7. Огнетечна силикатна маса. 7,8. Поръчителство по полица. 8,9. Бозайник от сем. Камили. 9,10. Остра психоза, изблик на лудост. 10,11. Твърдо гориво с голяма калоричност. 11,12. Голяма и хищна морска риба. 12,13. Тегло на опаковка. 13,14. Един от братята на цар Самуил. 14,15. Условен знак за графическо означаване на тонове. 15,16. Един от тримата мускетари. 16,17. Разновидност на културно растение. 17,18. Звено от гъсенична верига. 18,19. Съд за течности. 19,20. Положителен полюс на електрическа батерия. ■

ПОКАНА ЗА ТРЕТИЯ КОНЦЕРТ НА СЪСТАВ

С ДИРИГЕНТ БЕДРОС ПАПАЗЯН

Концертът е на 15 декември, неделя, в Музикална Академия „Панчо Владигеров“ - бул „Евлоги Георгиев“ 94 от 17 часа.

ВИЕНА, ЕСЕН И МОНАКО ГОСТУВАТ НА СОФИЯ ЧРЕЗ ТРИМА БЪЛГАРСКИ ЦИГУЛАРИ, УСПЕЛИ В ЕВРОПА:

Проф Веселин Парашкевов, Иван Димитров, Божидар Братоев.

В ПРОГРАМАТА: Йохан Себастиан Бах, Концерт за цигулка ла минор, Концерт за две цигулки, Концерт за три цигулки. ■

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 10

ВОДОРАВНО: 1. Карамел. 6. Акин. 7. Тодоров (Цено). 10. Депа. 11. Тан (Карой). 14. Ден. 15. Радар. 16. Мед. 17. Нар. 19. Анин. 21. Каракал. 24. Кани. 25. Каротин.

ОТВЕСНО: 1. Катет. 2. „Ако“. 3. Рид /Томас/. 4. Анод. 5. Ливан. 8. Редан. 9. Опера. 12. Арена. 13. Надир. 16. Макак. 18. Ралин (Радой) 20. Нако. 22. КАТ. 23. Ани.

ОТГОВОРИ НА МАГИЧЕСКИ КВАДРАТ ОТ БР. 7

ВОДОРАВНО И ОТВЕСНО: 1. Попова(Катя). 2. Овален. 3. Патина. 4. Оливен. 5. Венета. 6. Ананас. ■

**Генералната асамблея на
ООН през 1992 г. обявява
3 декември за Международен
ден на хората с увреждания**

ЖИВОТЪТ Е ЖИВОТ...

**Отхвърлен от Съдбата съм, но знам –
животът е живот, когато си притиснат,
когато се пребориш с него сам,
когато от доволството ти писне.
Когато се намираш във беда
и шилото му жадно в теб се впива.
Когато много болка си видял,
но не превиваш врат и не униваш.**

РУМЕН ЧЕНКОВ